

Szerkesztői iroda:

Nagy-Ényeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:

Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adóznak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Előfizetési felhívás**a „Közérdek“ hatodik évfolyamára.**

Visszatekintve lapunk öt éves multjára, azon szerény meggyőződés kel föl lelkünkben, hogy talán nem volt felesleges vállalatunk, mely Alsó-fehérmegye megyei és községi közéletének napló-írója; közérdekeinek önzetlen szószólója; közügyeinek egyszerű közharcosa kívánt lenni.

Távol állott tőlünk a személyi érdek s a hiányzó anyagi jutalom helyett beérjük azon öntudattal, hogy egyszerűen csak kötelességet teljesítettünk, midőn legjobb hitünk szerint, erőnkhez mérten igyekeztünk e téren is szolgálni közügyeinket.

A n. é. közönség fokozandó részvéte és t. munkatársaink buzgó közreműködése bátorít fel arra, hogy folytassuk a megkezdett munkát, azon kérelemmel fordulván vállalatunk támogatóihoz: miszerint szíveskedjenek anyagilag és szellemileg is oly helyzetbe juttatni, melyben mind jobban, mind teljesebben megfelelhünk azon czélokra, melyeket magunk elébe tűztünk.

A megyei és községi közigazgatás, az egyházi és iskolai élet, a társadalom ezer ügye-baja, a köz- és magán jótékonyág kérdései mind megannyi tért találnak lapunk hasábjain; s ugy a szépirodalom, mint a közgazdaság köréből számos oly eredeti cikket vett eddig is a t. olvasó, mely — egybehasonlítva más vidéki heti lappal — lapunkat némileg kiemeli a hasonló vállalatok sorából. Nagyenyed, 1886. évi december hóban.

Dr. Magyarai Károly,
Szilágyi Farkas,
Török Bertalan
felelős szerkesztők.

A „Közérdek“ előfizetési feltételei:
egész évre 4 forint,
félévre 2 „
negyedévre 1 „
Tisztelettel kéri az előfizetések beküldését

Wokál János,
kiadó.

A Gáspár-ünnepély.

Elnémult az ünnepély zaja. Az ünneplők otthonaikba tértek vissza, magukkal vevé egy szép nap emlékét. Mert szépnek kell neveznünk azt a napot, melyen a tanúgy barátai és Nagyenyed város társadalmának minden rétege osztatlan lelkesedéssel, egyformán érzett tisztelettel fejezte ki hódolatát azon férfiu előtt, ki egész életét a népnevelésnek szentelte s az ötven esztendőre terjedő hosszú pályá alatt életének e legfőbb czélját sohasem téveszté szemel elől: a mily rajongó lelkesedéssel kezdte meg az ifju kor éveiben a nemes és nehéz munkát, épp oly odaadó szorgalommal folytatja ma is, midőn egy — talán csalódásokban és vesztésekben épp ugy, mint reményekben és örömeikben egyformán — gazdag hosszú mult áll háta mögött. A mily őszinte volt az elismerés, melylyel a tisztelet koszoruját egyesek és testületek az ünneplőt férfiu lábaihoz lerakták, épp oly lelkesült volt az öröm, hogy az ünneplőt a tisztelegőket testnek és léleknek teljes erejében fogadhatá.

Ha visszanezve még egyszer végig tekintünk e szép napon: az ünnepély felemelő és megragadó mozzanatai gazdag sorban nyomulnak lelkünk elé mindenütt. Az alsófehérmegyei tanító-egyesület derék alelnökének a lélek mélyéből felfakadó üdvözlő beszéde, a dalkarok magasztos harmóniája, az ihlettséggel elszavalt óda, a titkár méltató beszéde, a hosszú sorban egymást követő üdvözlések még most is meg-megcsendülnek sziveinkben s megrázzák az érzelmek húrjait. Szemeink még most is arra a szép virágcsokorra tapadnak, melyet a helyi polgári leányiskola növendékei az őszbe borult férfunak átnyújtottak. — Az egész ünnepélyen sehohol egyetlen pont, mely szép és magasztos nem lett volna. Nem is esoda. Hiszen oly férfiak, kik tulnyomó számban már az eléjük szabott pályá természeténél fogva is az emberiség eszményeit kultiválni vannak elhiva, gyűltek össze e napon, hogy midőn meghódolnak az érdem előtt, nagy nemzeti ére nyek üljenek ünnepet.

Ez ünnepély erkölcsi hatása kétségen kívül nagy és kiszámíthatatlan. De nem kevésbé fontos a már eddig elért anyagi eredmény. Értjük a tanító-egyesület által tett ötszáz forintos alapítványt.

Gáspár János e napért a tanító-egyesületnek szépen mondott köszönetet: a tanítótestület által felajánlott ötszáz forinthoz száz forintot csatolt, mihez hozzá méltó fia szintén száz forinttal járult.

Dárday Sándor a nagyenyedi választókerület országos képviselője, ki személyesen is részt vett az ünneplők örömeiben, ötven forintot küldött ez alapra.

Kövessük e nemes példát mi is. Erőnkhez képest áldozunk a Gáspár-lapra valamit. A tanítótestület nyujtsaon alkalmat nekünk, hogy filléreinkkel mi is az általuk kifizőtt nemes czélt elősegíthessük.

Köszönetünk így lesz legméltóbb a felemelő szép ünnepért. Ekként ültünk aztán igazi örömmel ünnepet.

Áldozunk, kitől a mint telik, a „Gáspár-lapra“ valamit! Mi az alsófehérmegyei néptanítók karának az átvendett szép napért adósaivá lettünk. És ez adóságot — ugy hisszük — mindnyájan lerővni ohajtjuk.

Az ünnepély folyama.

Az alsófehérmegyei tanító-egyesület által Gáspár János tanfelügyelő 50 éves tanúgy működésének emlékére rendezett ünnepély folyó hó 8-án diszes közönség részvételével, a legszebb rendben folyt le.

A város és megye közönsége szép számban jelent meg, ott láttuk a megye központi tisztviselő-karát. Damó Vilmos, Szász József és Teleky József törzsbírákkal: br. Kemény Kálmán főispánt, Csató János alispánt; a Bethlen-főiskola tanári karát teljes számmal, az erdélyi evang. reformatus egyházkerület igazgató tanácsát mélt. Zeyk József főgondnok s dr. Kovács Ödön képviselték. A kolozsvári ref. főgimnáziumot Szabó Sámuel és Geréb Márton tanárok; képviselve volt a nagyenyedi egyházmegye Hegedűs Lajos esperes vezetése alatt; az erdélyrészi megyék tanító-egyesületei

TÁRCZA.

Gáspár Jánoshoz.

— 50 éves tanúgy működésének megünneplése alkalkalmából. —

Hazát szeretni, érte lelkesülni:
Oh mily dicső, magasztos érzelem!
Kinek lelkében olthatatlan ég.
Nagygyá teszi azt — a honszerelem!
Hontársaink testvér gyanánt tekintve;
Értők munkálni buzgón, szüntelen;
Kinek lelkét ily szent eszme heviti,
Nagygyá teszi — a testvérőrzelem!
Nálad e kettő együtt párosulva;
Küzdőtél s étél fölmagasztosulva.

Szeretted forrón drága szép hazánkat.
Által-szenvedted gyászos napjait;
Hiven osztoztál néma bánatában,
S midőn sokakban kihalt már a hit,
— Kétségbe-esve, elfásultan álltak,
Sírta a pusztuló nemzetet —
Munkához láttál, hogy új nemzedékben
Fejleszd ki a nemes érzelmeket.
S habár nehéz, töretlen volt a pályá:
Haladtál bátran, soha meg nem állva.

Hogy eszméid gyümölcsöt hozzanak.
Tudtad, hova vesd el a magvakat.
Hogy a szántó-vető nehéz kalászt
Csak jól megmivelt talajból arat;
Hogy a kertész ápolja oltóvanyát,

A melytől vár nemes gyümölcsöket:
Tudtad, hogy az ember nemességéért
Fejleszteni kell a gyermek sziveket.
S miként Jézus: a gyermekekhez szálltál,
S a népnevelés apostolává váltál.

Mert szód szivből jött, hangod eltalálta
S hiven tolmácsolá érzelméid.
Tőled tanultuk meg, hogy életünkben
Legbiztosabb kalauzunk a hit;
Hogy az ember-kebel legszebb virága
A keresztényi testvérszeretet;
Hogy munka az mi életünkbe ránk vár:
Nemessé nagygyá, boldogá tehet:
— S nagy őseink példáin mutattád,
Hogy szeretnünk kell forrón e hazát.

Lelkünkbe véstéd mélyen az ígéket,
Nyugodt lehetsz. — Munkád jól végezed,
Midőn erkölcsös, nemes érzelmekkel
Az ifjukor szivét beülteted.
Mit összegyűjtél buzgó szorgalommal,
Emléke mindig előttünk lebeg,
Ki könyvből tanult hazát szeretni.
Magyar nevé nem szégyeniti meg.
S mert mint szavad, nemes volt élted is,
Áldásosabb lett működésed is. Réthi Gábor.

Szonétt.

Midőn éltedből hét-tíz tova lebben
— Te őszén is még ifjuszivű agg!
Mely évek nem hiába voltak
Éltőlve folyton munkás küzdelemben;

Midőn egy ország üdvözöl, köszöntve,
Dalt, hálát zengve ünnepélyesen:
Hadd én is könnyebítek szivemen,
Vegyítve dalt e fényes hangözönbe.

Hisz más sem hálásb, ki körülted itt áll;
Mert: bár a kört is, hű szolgáljaként,
Fáradtál boldogítani — az egyént.

Engem, még sokkal inkább boldogítál:
Hogy megsegítél boldog vödöd lennem,
Emléked mindig is fog élni bennem.
— Nagyenyed, 1886. decz. 8.

1886. december 8-án.

Mester! Jó felszázadon által bajnoka
voltál

Annak az eszmének, mely fölemel, nemesít;
Nagy Nevelőnk! Te kezünkbe adád kulcsát a
tudásnak —

S honszerelem lángot gyujta; szivünkbe szavad;
Gondos Atyánk! ki — ha lelkünk tévelygő utakon
járt —

Böles szavad és példád az igaz utra terelt:
Ime a százezerek közül egy, ki gyermeki
szívvél

Ünnepet ül e napon s említi áldva neved,
Kérve az Istent, hogy míg a nagy mű nincs
betetőzve,

Melynek bajnoka vagy: tartsa meg öletedet!
— Székely-Udvarhelyt, 1886. december 7-én. —
Tompá Kálmán.

tem erre én
t ennyit is,
ebbi utóda-
phyloxera
Masászky,
a 100,000
knak, mikor
30—32000

sn; hanem
ümölcsészeti
10-ik lap-

00 frt a gyü-
edig 16,000
rint 48—64

szágotja 216
blesfa s ezek
barkát; 1878-
vedelmeztek.
ban 3 évben
t.

ését a diny-
sát 5 frtjára
000 kat. hold
42 millió frt
bevétele 67
al el hazánk-
holdanként
gba s termés
mikor 50,000

t a szállók-
00 lélelkekkel
sereznye és
1884. aug.-
zeti füzetek“
tt, kimutatom
a jövedelmét,
sik egy évre
t a szénater-
et hoz 56 frt
csak 27 el-

nyefát veszünk
szerint a fő-
kr.
sót 300 frtot
ves koráig.

gyümölcsöscsel
ben, ha már
hogy a kül-
olvasunk ei
gyümölcster-
Gamauf Vil-

hogy hogyan
és szép, nemes

G:

RTALAN

H
ILVÁS
már Karácsonkor!

eden. 9—

közül képviseltették magokat: a hunyadmegyei, kisküküllői, nagyüküllői, szolnokdobokai, marostordai és Tordaranyosmegyék tanító-egyesületei; ott volt dr. Dárday Sándor a nagyenyedi, br. Kemény Endre a marosújvári választókerület országgyűlési képviselője, — Deák Lajos tanfelügyelő Marosvásárhelyről; a balázsfalvi gör. k. esperes és a képezde két tanára; az enyedi Bethlen-főiskola önképző-köri ifjúságának 16 tagu küldöttsége; a nagyenyedi egyházak lelkészei; Nagyenyed város polgármestere, tanácsa, képvisellete és előkelő közönsége; ott volt az ünnepele családja.

Az ünnepélyes gyűlés d. e. 11 órakor vette kezdetét a régi városház termében, mely ez alkalomra esinosan feldiszfaltatott. A színpadon az énekkarok foglaltak helyet, a színpad közelében, egy kis emelvényen, Nagy Lajos a tanító-egyesület alelnöke, Sebestyén Sándor titkár és Bihar István jegyző. Az ünnepeleket, mint a tanító-egyesület alelnökének szintén ez emelvényről volt hely fenntartva. Miután a terem előkelő közönséggel megtelt, Nagy Lajos elnök egy bizottságot kért fel az ünnepele meghívására. Ekkor a közönség általános éljenzése között Gáspár János megjelent és elfoglalta elnöki székét; mire a színpadon fölhangzott a képezdei dalkar éneke, ennek elhangzása után Nagy Lajos elnök nemes szónoki hévvel következőleg üdvözölte az ünnepele férfit az alsófehérmegyei tanító-egyesület nevében.

Nagyságos tanfelügyelő, szeretve tisztelt elnök ur!

Nagyérdemű közönség! Tisztelt tanítói közgyűlés!

Alsófehérmegye általános tanító-egyesülete hazafias kötelességet velt teljesíteni, midőn Nagyságodnak a tanügy és nemzeti közművelődés mezéjén kifejtett félszázados tevékenysége megünneplését közgyűlésileg kimondotta és annak megtartását oly módon határozta el, hogy eredményekben és maradandó érdemekben gazdag tevékenysége azoknak megfelelően méltassék és letéssék a tanító-egyesület részéről Nagyságod nevére egy 500 forintos alapítvány, melynek kamatait évenként a tanító egyesület rendes tagjainak jó magaviseletű és szorgalmas tanuló gyermekei élvezzék.

A tanító-egyesület ezek által első sorban a maga részéről kívánta ugyan Nagyságod iránti őszinte tiszteletének, elismerésének és kiváló nagyrabecsülésének némi adóját leróvni, de másfelől módot és alkalmat ohajtott nyújtani egyúttal arra is, hogy mindazok, kik hasonló érzelmelekkel viseltettek Nagyságod iránt, ezen érzelmeleknek azok is szintén kifejezést adhassanak, személyes megjelenésükkel avagy szerencse- és üdvökívánataikkal, hogy tanító-egyesületünk ezen hazafias ünnepele ez által is Nagyságod érdemeihez annál méltóbb lehessen.

Nem kételkedtünk az ünnepele szép sikerében. — Hittük, hogy az egyesület felhívása élénk visszhangra találand országszerte. És nem csalódtunk! Ime nagyságos tanfelügyelő Elnök ur! tisztelőinek nagytekintélyű, díszes seregét láthatja maga körül, kik Nagyságodnak áldásos tevékenységben megőszült fürteire és a sikerdús munkálkodás boldogító öntudatától nyugodt és méltóságos alakjára egyaránt mély tisztelettel tekintenek!!

Legyen szabad alelnöki tisztéből kifolyólag azon kedves kötelességet teljesítenem, hogy bejelenthessem Nagyságodnak, nemkülönben a tanítói közgyűlésnek is, mindazokat, kik ünnepele méltóságát személyes megjelenésükkel avagy képviselő küldöttségeik által emelik, mindazokat, kik a távolból is üdv- és szerencsekívánataikkal járulnak ezen ünnepele szép sikeréhez!

De már most nekem nem kell!

(Vége.)

A buzgó imádság ezen egyszerű szavaival hunyta álomra szeméit a kikoszarzott kapudi tanító. És az álom nemesak enyhületet hozott, hanem meghozta a jó tanácsot is, mire neki a legnagyobb szüksége volt.

Még a hajnal piros sugarai meg sem festették jó formán a keleti ég tájkát s ő már ezen szavakkal koptogatott be alvó szomszédja ablakán:

— Szomszéd, itthon vannak-e a lovak?

— Miért kérdi a tanító ur? mert, a mint a szavából kiveszem a tanító ur az oda ki ugy-e? — hangzott a székely rövid válasza.

— Szeretném, ha tüstént befogna és Vásárhelyre vinne — mondá a tanító lassu hangon.

— Hm, hm! Nincsenek itthon! — dunnyogta a székely.

— Dehogyan nincsenek, biz itthon vannak azok az egórkék! — vágott közbe a háziasszony. — Hanem az uram azért hamislelkűsködik, mert az ur még nem ígért semmit s aztán megszeretné, hogy annyit adjon, a mennyit ő kér.

— Fogd be a szádát asszony, mert tudod, hogy nem szeretem a kofáskodást s azt meg én is tudom, hogy közel vagy az oldalbordámhoz! — szakította félbe feleségét a ravaszgón ért székely. — No, hát ejtse bizonyon itthon vannak, csak hogy nem addig van a. Etlenszomjan nem fogom be én szegénykéket még öt pengőért se.

— Pedig látja én éppen annyit szántam magának — felelé a tanító határozott hangon.

Üdvözlőleveleket küldtek: nagyságos Gönczi Pál min. tanácsos, mélt. Szász Károly ref. püspök, nagyságos Koós Ferenc Brassó megye kir. tanfelügyelője, méltóságos Horváth László Kis- és Nagyüküllő megyék kir. tanfelügyelője, nagyságos Réthi Lajos Hunyad megye kir. tanfelügyelője, nsgos Havas Gyula Besztercezaszód megye kir. tanfelügyelője, nsgos Sándor Mózes Udvarhely megye kir. tanfelügyelője, a nagykörösi tanítóképezde tanári kara, nt. Szinyei Gerzson sárospataki akadémiai tanár t. Lederer Ábrahám budapesti tanár, a kecskeméti ref. egyházmegyei tanító-egyesület, az udvarhelyi ref. főiskola tanári kara, a háromszék megyei általános tanító-egyesület, a négyfalusi tanítói kör (Brassó megye), a vizaknai állami iskolai gondnokság és Gyulafehérvár polgármestere.

Nagyságos tanfelügyelő Elnök ur! Midőn eltekintek a tisztelők e nagytekintélyű és díszes seregén, midőn a távolból is szép számmal érkező ezen szívélyes baráti és hódoló üdvözlőlevelek szavai lelkemben még esengenek és tekintetemmel megállapodom Nagyságodon: nem ok nélkül jelen meg és vonul át lelkem előtt minden fázisaiban az a nemesen szép pálya, melyet Nagyságod Isten jóvoltából eddig megfutott. — Feltűnik Nagyságod képzeletében, mint szép tehetségekkel megáldott ifju ember nemzetünknek ama Sturm und Drang korszakában, mely önmagát elvégre felismerve, minden téren a haladás zászlaját lobogtatá s a közügyeket nagy buzgalommal szolgálta: e kor lobbantá lángra Nagyságod szívében a lelkesedés Vesztá-tűzét azon ügy iránt, mely a legelmaradottabb állapotban vala, a népnevelés szent ügye iránt; e kortól nyerő Nagyságod azon erős bélyeget, mely ama kor fiait egytől-egyig jellemzi, a törhetetlen munkaszeretetet!

Majd feltűnik, mint a methodica nagymesterének Diesterweg Adolfnak lelkes tanítványa és barátja, a német iskolaügyek hangyaszorgalmu buvá és tanulmányozója, megrakodva szellemi kincsekkel, hogy azokat feldolgozva, a hazai viszonyokhoz alkalmazva, gyümölcsöztesse; majd, mint nevelő, ki főúri családok gyermekeit képezi minden áldozatra kész, jeles hazafiakká; majd, mint a helyes nevelés és oktatás igazságainak lelkes apostola és a tanítóképzés nagymestere, ki a leendő néptanítókat nemesak tanítja a tanítás művészetére, hanem neveli is, szívőkbe oltván a pálya iránti szeretetet, a népnevelés nagy érdekei iránti lelkesedést; majd, mint az erdőlyrészi ref. főtanodák iskolai és tanügyi szervezetére vonatkozó kitűnő javaslatnak tervezője és szellemi megalkotója; s mindezek közben feltűnik Nagyságod, mint író, ki előbb hírlapi téren küzd, harezol és izgat lelkes cikkeivel, hogy a nagy közönséget a népnevelés és iskola érdekeinek megnyerje; ugyan e célból tervezi és tartja meg elvtársaival együtt széles körökre kiterjedőleg a Pestalozzi-emlékünnepélyt is; s midőn a nagy közönséggel célját elérte gondolja: akkor odafordul, a hova lelke mindig vonzotta a serdülő ifjúsághoz: és adja a kiesed tanulóknak a mészédes csemegéket; majd az elemi iskola, középiskolák alsóbb osztályu-s végre a népiskola növendékeinek maradandó becsü jeles olvasókönyveit, hogy a serdülők azokból istent imádni, embert és természetet, nemzetet és hazát ismerni és szeretni tanuljanak; végre feltűnik Nagyságod, mint két tekintélyes s legutóbb, mint Alsófehérmegye közszeretében álló kitűnő tanfelügyelője, ugy a mint e pillanatban előtűnik van, ki ezen tanító-egyesületet is a népnevelés szolgálatára létrehozta, vezéri, bölcsességgel kormányozza . . . s midőn mindez feltűnik és elvonnul képzeletem előtt . . . érzem: önkénytelenül is

— Hm, hm! Öt pengő, öt pengő — mondogatta a székely. — Menjen csak haza tanító ur s várjon ott nyugodt lélekkel, mert meggondolkozom.

— Gondolkozol a tüzet — szólott közbe ismét a jószájú asszony. — Tán biz'a ilyen pénzsűkűbe elszalaszt az ember öt pengő forintot! Menjen csak haza tanító ur, még a pástyor kürtölni se kezd s már az uram ott lesz!

— Hm, hm! Mégis nagy gyehenna az asszony! — martyalódott a székely. — Jó hát nem bánom mindjárt ott leszek, de egy jó pohár pálinkát mégis kikötök magamnak.

— Meglesz szomszéd, ne busuljon s hogy annál jobban hajtson, még meg is szerzem legalább egy anynyíval — felelé a tanító s azzal elindult hazafelé, folyton mondogatva magában az uton: „Hm, hm! Mégis nagy gyehenna az asszony!”

Öt kerek esztendő futott le az idő homokóráján, mióta a kikoszarzott kapudi tanító Vászárhelyre vitte a székely fakó szekerén. És az öt esztendő éppen elég volt arra, hogy a kapudi tanító végezze a jogot és theológiát, letegye a papi-szigorlatot s e mellett, hogy a bedei parochiába, mint törvényesen megválasztott és felszentelt pap, beüljön. De elég volt arra is, hogy a diáki élet változatosságai és gondtalan örömeinek közepette, begyógyuljon a lelkén ejtett nagy se: elfelejtse első szerelmét, a kapudi pap leányát. Többet arra fel se ment, felejtetni akarta s el is felejtette ugy, hogy többé nem is igen gondolt rá.

Egy téli este a mint vigan pattogó és doromboló tűz mellett ülye, beszélgette tanítójának a régi jó idők

eként kell szólanom Nagyságodhoz, sőt hiszem, méltán szólhatok a tanító-egyesület és a nagyérdemű közönség nevében is ekként:

Életének kétségkívül egyik legszebb és legboldogabb s bizonyára mindig kedves emlékü pillanatában legyen általunk szívünk teljes melegével üdvözölve! legyen háromszor üdvözölve!

Fogadja lelkünk őszinte örömeinek kifejezését a felett, hogy az isteni gondviselés Nagyságod szép tehetségeit az évek oly hosszú során át engedő gyümölcsöztetnie a nevelés és közművelődés kiváló hasznaira!

Fogadja ez örömteljes üdvözlőnk azon őszinte szerencsekívánataink mellett, hogy az egek ura Nagyságod becses életét mostani testi-lelki épségében, munkabíró erejében a megye és város, a nemzet és haza javára még éveken át az emberi élet legkésőbbi határáig tartsa meg!

Élénk éljenzés kísérte e határos beszédet, melyre Gáspár János meghatóan válaszolt; elmondta, hogy megföbbsent, midőn az ünnepelel értesült; arra gondolt, hogy vajjon érdemes-e ily kitüntetésre? Igaz, hogy ifju korában, komoly szándékkal kezdett a népnevelés fejlesztéséhez; s ezért küzdött élete folyamán; szívében lángoló lelkesedéssel s a gyermekek iránti szeretettel lépett, pályájára; a családi élet nemesítéséért küzdött; ez volt a célja az általa szerkesztett „Csemegék”-nek. Jelszava volt, hogy küzdök nem a bér, hanem az önértet a jutalma. Pályájára nyugodtan tekint vissza. Az egyesület rokonszenvét, bizalmát kéri továbbra is, igen köszöni e kitüntetést. — A közönség részéről újabb éljenzés volt e meleg érzelemmel elmondott beszédre a felelet.

Most a polg. leányiskola növendékei énekeltek „Üdvözlő” ezimen éneket, melynek zenéjét Zaida János zene-tanár szerette, hogy az ünnepelel iránt való tiszteletének kifejezést adjon. A kellemes hullámzású dal üde gyermeki hangok által előadva jó hatást tett a közönségre; tapsal jutalmazta a szerzőt és énekeseit. — Erre három kis leány egy csokrot nyújtott az ünnepelenek a polg. leányiskola nevében; miut a szeretet és hála jelét.

Most Krissmannics Vilmosné, Graille E. polg. isk. tanítónő lépett a színpadra; alkalmi ódát szavalt „Gáspár Jánoshoz”, a melyet Réthi Gábor polg. isk. tanító irt. Krissmannicsné szavalata művészi volt, nemes egyszerűséggel, hévvel, lelkesedéssel beszélt az ünnepelethez. A közönség körében is nem egy erős férfinak csalt könnyet szeméibe.

Ezután Sebestyén Sándor olvasta fel nagy terjedelmű értekezését „Gáspár János emlékei” címen, mely külön foguok közölni olvasóinkkal.

Híven rajzolta a kort s a viszonyokat, a melyben és a melyek között az ünnepelel élt. Előadta küzdélméit, munkásságát s munkásságának áldásos hatását; a sikert, az elért eredményeket, majd családi életére térve, ennek szépségét tüntette hallgatósága elé. A közönség folytonosan élvezettel, érdeklődéssel hallgatta a felolvasást.

Most a theol. dalkar éneke hangzott fel: V a r g a J. főisk. ének- és zenetanár szintén eredeti zenét szerzett, melyet az ifjúság szabatosan, szíven adott elé.

Ezután Sebestyén Sándor felolvasta a „Gáspár-alap” alapító-levelét. Mely 500 forintos alapot az alsófehérmegyei tanító-egyesület tett Gáspár János emléke megörökítésére.

Nagy Lajos egy levelet mutat fel, — a mely hozzá az ülés folyama alatt érkezett; általános éljenzések között olvassa, hogy id. Gáspár János és ifj. Gáspár János

egy-elményeit s különösen felsorolta, hogy mit csinált vele a kapudi vén pap, mikor ő ott tanító volt: mint parancsolta neki, hogy a pipájára hozzon szonot, mint huzatta le vele néha a eszénáját, mint takarította ki vele a pajtát s mint tagadta meg tőle nagy büszkén leánya kezét: egyszer csak kopogtatás hall az ajtaján s hát a belépő egyéniségben a vén kapudi papot ismeri fel.

— Enyje milyen jó, hogy itt van bányám, ha szabad így szólhatom? — mondá hirtelen az új bedei pap, felszökve székéről és ülésel kinnálva az öreget. — „A hol a farkast emlegetik, ott jár”. Ime, ajánlom a helybeli tanító urat! Eppen most beszélek el neki a multból egy pár eszményt s közelebből beszéltem még bányámról is. De hát a kocsis s a lovak? Vajjon bekötötte őket az istállóba? Kiszólok egy percze engedelmökből!

— Hagyja azt öcsém! tudja azt az én kocsisom igen jól, hogy mit kell csinálnom, ha behajt egy kalvinista pap udvarára! Ha nem hallgasson csak ide! Azért jöttem, hogy mindenek előtt jól megszidjam, a miért tőlünk bucsuzatlanul jött el. Elégge nem akartam ilyen komoly dolgokkal haborgatni, de feleségem mindig a nyakamba’ volt, mióta meghallottuk, hogy mekkorára vitte isten a dolgát: a bedei szent ekklezsia papjává választotta! De mondta különben ezt az én drága, kedves, szép leányom is, ki is a feleségemmel együtt, minden jókívánásait küldi öcsémnek.

— Azt igen köszönöm! — felelé magát meghajrva a bedei pap. — Hát ugyan még emlékszik rám a tiszteletes asszony s a drága, kedves, szép kisasszony?

— Hm! Emlékszik-é? De még hogy? — felelé a vén pap. — De tudja öcsém, előttem a feleségemet ne tiszteletes asszonyozza s a leányomat ne kisasszonyozza, ha-

mindketten 10 séhez.

Az ünnepele zárta be nepelt és az vonultak, a ho

Legelő tanácsos alispánokhoz beszélt sőt fehérmegye nemesért lelkeben üdvözli fogadja szívesen ur! Rendkívül kel Alsófehérmegye Kérem, tartsa

Ezután nácsa képviselő jelentek meg ig. tanácsnak intézett követ

Nagy „Nemes” azt, hogy tere a népsos és közhas. S-án Nagyén igazgató tana

A hazasos eredmény jutalom legsmerés kifejezést öröme

A nem során át egy tanulmányai lyek anyasz kötelességünk nevébe fejezést adu

Felkérő főgondnok a egyesületi üszivből fakad Gáspár János és munkáere

Az erenácsának K. Szász Domotitkár.”

Gás — monda hűbb szolgál

Ezután tekintélyes tek meg, kúlszában képpen olyan kat áldozhatenni.

Az erkebli tanács kola tanári

nem mond különben az én feles ves, szép titulázás nek nem t közeledni.

— H máskép be dan! — csak! Vajj gából?

— J vén pap. — mit csinál kedves öc huzza köze lemme, a mert nem

— J lelé az ifj — E

lunkból: s Drága, ke volt, hogy giumba. A s az mind tem ki ez kedves öc Feleségem sokszor al

mindketten 100—100 forinttal járulnak az alap növeléséhez.

Az ünnepélyes gyűlést a képezdei ifjuság lelkes éneke zárta be. A közönség meghatva távozott, az ünnepelt és az egyes testületek az új város-ház termeibe vonultak, a hol az egyes testületek tisztelgése történt.

A tisztelgések.

Legelől jött a megyei tisztviselő-kara Csató kir. tanácsos alispán vezetése alatt, ki főbb vonásaiban a következő beszédet mondja: Nsgs királyi tanácsos ur! Alsófehérmegyei tisztviselő kara, a mely minden szépért, nemesért lelkesül, ma nem maradhat távol. Ennek nevében üdvözlő Gáspárt a tanárt, a tanférfit. Kéri, hogy fogadja szívesen megjelenésüket. Gáspár válasza: Nsgs alispán ur! Rendkívül megható szívvel szeretlek. En szívvel lélekkel Alsófehérmegye fia vagyok, az voltam s az leszek. Kérem, tartsanak meg továbbra is szíves barátságokban!

Ezután az erd. ev. ref. egyházkerület igazgató tanácsosa képviselőiben Zeyk József és dr. Kovács Ödön jelentek meg, Zeyk József egy pár üdvözlő szó után az ig. tanácsnak dr. Kovács Ödön igazgató tanácsos urhoz intézett következő iratát olvasta fel:

Nagytszeteletű Igazgató tanácsos Ur!

„Nemes Alsófehérmegyei tanító-egyesülete tudatva azt, hogy nsgs. Gáspár János kir. tanfelügyelő tisztelgetere a népnevelés terén kifejtett félszázadra terjedő áldásos és közhasznú működésének méltánylásául f. évi decz. 8-án Nagyenyeden egyesületi ünnepélyt rendez, meghívta igazgató tanácsunkat ezen ünnepélyen való részvételre.

A hazai népnevelésügy egyik legbuzgóbb és áldásos eredményekben gazdag zászlóvivőjének az erkölcsi jutalom legszebb koszorúja átnyújtására — a hálás elismerés kifejezésére — rendezett ünnepélyre vett meghívást örömmel fogadtuk el.

A nemzeti népoktatás buzgó apostola évek hosszú során át egyházkerületünk tanügyének szentelt kitartó tanulmányainak s szép tehetségeinek oly jeleit adta, melyek anyaszentegyházunkat is örök hálaóra kötelezik. Kedves kötelességet teljesítünk azért, midőn egyházkerületünk nevében ez alkalommal hálás elismerésünknek kifejezést adunk.

Felkérjük Nagytszeteletet, hogy mélt. Zeyk József főgondnok a fiával együttesen megjelenjen szíveskedjék az egyesületi ünnepélyen s tolmácsolni elismerésünket azon szívből fakadó obajtásunkkal, hogy a Mindenható tartsa meg Gáspár János kir. tanfelügyelő és főgondnok becses életét és munkacerejét az emberi élet legvégső határáig.

Az erd. ev. ref. egyházkerület állandó igazgató tanácsának Kolozsvárt 1886. nov. 29-én tartott üléséből. Szász Domokos, ref. püspök, mint elnök. Bodor Antal, titkár.

Gáspár meghatottan válaszolt. Jól esik lelkének — mondja — a megemlékezés. Az igazgató tanácsnak hübb szolgája és munkása nálánál nem volt.

Ezután a nagyenyedi egyházmegye képviselői igen tekintélyes számmal Hegedűs Lajos vezetése alatt jelentek meg, kinek igen szívvelhangu üdvözlőre Gáspár válaszában kifejezi, hogy az egyháznak, — a mely előtte éppen olyan szent, mint a tanügy, — életében nem sokat áldozhatott, a mi erejétől telik, ezután is meg fogja tenni.

Az enyedi ref. és lutheránus egyházak lelkészei és keblbi tanácsának tisztelgetű Szilágyi Farkas, a Bethlen-főiskola tanári karának tisztelgetű Makkai Domokos rector-

professor tolmácsolá; Gáspár a tanári karnak következőleg válaszolt: Igen t. igazgató ur. szeretett kartársaim! En magamat most is kartársoknak tekintem; én a legnagyobb kegyelettel viseltem az iskola iránt; láttam virágzását, hanyatlását s új virágzását; magam is részt vettem benne, a mit gyermeki kötelességnek tartottam; ohajtom, hogy minden tanuló azzal a szeretettel lépjék ki s viseltesse az iskola iránt, a mellyel én viseltem; úgy az iskola föl fog virágozni!

A kolozsvári főtanoda képviselőiben Szabó Sámuel és Geréb tanárak jelentek meg. Szabó tanár ilyen formán szólott: nemesek neked, nekünk is megtisztelő a te ünneped; örvendek, hogy ma már a szerénységet és fölkeresi a kitüntetés! A kolozsvári középiskola nevében üdvözlő ünnepeltet.

Azután Kovács Gyula Nagyenyed városi tisztviselőivel üdvözölte Gáspárban nemesek a tanférfit, hanem a városnak a városi képviselő-testületnek egy munkás tagját. Mire Gáspár így válaszolt: Tek. polgármester Ur! szeretett polgártársaim! Minden vágyam az volt, hogy valaha e szép városba vonuljak; a gondviselés teljesítette ez ohajomat; a város polgára lettem; keveset tehettem ugyan a város érdekében, de a mi erőmtől telik mindig meg fogom tenni.

Azután Küküllőmegye tanító-egyesületének küldöttsége Nagy János vezetése alatt egy szép babérkoszorút nyújtott át hálás szavak kíséretében.

Most Marostorda-, Szolnokdoboka-, Nagyöküllő-, Hunyadmegye tanító-egyesületének küldöttségei adták elő meleg szavakban, tisztelgetők, elismerések kifejezéseit.

Deák Lajos tanfelügyelő saját nevében üdvözölte. Balázsfalváról a képezde három tanára, intézetők nevében s Váncsa gör. kath. érsek nevében tolmácsolá szerencsekívánatait.

A balázsfalvi küldöttségnek az ünnepelt így válaszolt: „Nagytszeteletű igazgató ur! t. tanártársaim! Igen jól esik az érsek ur önmagának megemlékezése, kérem fejezzék ki öccellenciájának tisztelgetem; én a népet felekezett és nemzetiségi különbség nélkül akarom nevelni, a tudatlanság homályából kiemelni. Örvendek, hogy a küldöttségben lelkes tanárokat üdvözölhetek.”

A nagyenyedi feyház igazgatója után a Bethlen-főiskola önképző körének 16 tagu bizottsága jelent meg. Érzelmeket Elekes László tolmácsolá. Üdvözölte az ünnepeltet, mint az önképzőkörök alapítóját; az ifjuság ragaszkodását, tisztelgetet fejezte ki.

Gáspár válaszában fölemlítette, hogy az ifjuság megjelenése lelkében a mult emlékeit idézi fel, a mely előtte kedves és fájt; ő alapította az önképzőkört, de annak vértanúja is ő volt; a lelkesedést, a bátorságot kellett megfizetni; szenvedése tanulságos volt, nagy rokonszenv kísérte. Ifjúkori iratait drága ereklyeként őrizi. — Ma már a viharok elvonultak; az ifjuság ideáinak szabadon él; örüljenek, hogy ilyen korban élnek. Tisztelgetet tolmácsolá még a Bethlen-főiskola képezdei ifjusága, a vinczellérképezde tanári kara, Soly mosy Elek a népszínház kékítő művésze, a főiskola egykori tanítványa, Kerekes Sámuel a közszeretben levő igazg. tanár és költő s végül az ünnepélyt rendező tanító-egyesület fejezte be a tisztelgetések sorát.

A közebéd.

A tisztelgetések után közebéd következett a „Két Hattyú” szálloda szép új kávéházi helyiségében, melyen részt vett az eddig felsoroltakon kívül dr. Dárday Sándor orsz. képv. is, ki a 11 órai vonattal jött le az ünnepélyre, hogy részt vegyen a köztisztelőt nyilvánírásában. Mintegy 160-an vettek részt a ritka élénkségű lakomán.

A felköszöntők sorát Gáspár János kezdte meg, éltetve Magyarországot koronás királyát, a királynét és a trónörökösét. Az ebédelő-társaság e szép pohárköszöntőt állva hallgatta végig és hangos éljenzésben tört ki.

Br. Kemény Kálmán főispán, az ünnepeltet éltette, azon közhajjánk adva kifejezést, hogy a Mindenható még sokáig tartsa meg a magyar nevelésügy számára. Nagy Lajos az időközben érkezett táviratokat és leveleket olvasta fel, a melyek az ország különböző részeiből jöve, mindhatártalan szeretetről és elismerésről tesznek tanúságot.

Ezután Hetey Gábor éltette Gáspár Jánost, Nagy Lajos Trefort minisztert, dr. Kovács Ödön a főispánt, Makkai Domokos az alispánt, Zeyk József és Dárday Sándor eszmegazdag beszédben utolag az ünnepeltre emeltek poharait. — És vége-hossza nem volt a gyönyörködtető köszöntőknek; különösen Kerekes Samu nagyon sikerült tréfás, esengő rímei hatottak. Közbe Sebestény S. humoros köszöntői élenkítették a zajos jó kedvet, mely este 6 óra felé is alig akart szünni.

Az ebéd és felszolgálás dícséretére vált Munkácsi buzgalmának.

Az ünnepélyre az ország minden részéből a tanügy legkiválóbb férfaitól; testületektől s az ünnepelt tisztelőitől és barátaitól összesen 48 üdvözlő irat, 58 távirat érkezett, melyeket azonban térszűke miatt csak a jövő számban közölhetünk.

Az alvinczi magtár-egylet alapszabályai.

(Folytatás.)

10. §. Oly tagok, kik az első megalakulás utáni időben az egyletbe lépni kívánnak, csak oly feltét alatt vétetnek be az igazgatóság által, ha minden részlet után az addig járó befizetéseket kamatokkal együtt utánpótló-ják és így a részletkönyveske akkori értékét teljesen megadják.

A tagok minden ötödik évben kivethetik részleteiknek s az azokkal járó kamatoknak $\frac{1}{2}$ részét, mely alkalommal egy részlet annyiban állapítatik meg, mint a meny nyinek találtatott az ötödik évben egy részlet és az ezzel járó kamat $\frac{1}{2}$ része. Peld. ha az ötödik évben 15 frt egy részlet értéke, ugyanekkor egy részlet 15 frt $\frac{1}{2}$ -évben tehát 3 forintban állapítandó meg már csak azért is, hogy az ez alkalommal keletkezett csekélyebb értékű részlet mellett a szegényebb sorsu egyének is beléphessenek.

Ha a részlettulajdonos az ötödik évben mit sem vesz ki, igen természetesen a részletei száma meg ötszörösödnek, a 15 frt öt részletté vált.

11. §. A 10. §-ban említett utánpótlás az igazgatóság határozata szerint kellő biztosíték mellett kölcsönképp kötelező által is eszközölhetetik.

Az ötödéves részletek pedig a negyedik év betelével megállapítandók, kihirdetendők s a közgyűlés elé terjesztve jóvá hagyandók.

12. §. A szövetség kölcsöneiben csak egyesületi tag részesülhet.

Azon esetre ha a szövetség tagjai közül kölcsönkereső nem jelentkeznék, vagy ha fogyasztási cikkeknek jutányos áron való bevásárlására huzamos időre kiltás nines, a rendelkezés alatti pénz-takarékpénztárba helyeztetik.

Azon kölcsönök, a melyek nem készpénzben, de fogyasztási cikkekben lettek kivéve, visszafizethetők az igazgatóság által már előre meghatározott időben szintén fogyasztási cikkek által is, de oly nemű fogyasztási cikkekkel, mint a milyen ki lett kölcsönözve.

Azon tagnak, ki csak a részletei után már befizetett összegnek $\frac{1}{2}$ részét kívánja kölcsönül, az a szabályszerű okmány kiállításával mellett minden további biztosíték nélkül az igazgatóság által megszavazathatik, ha a tag heti befizetéseit rendszeren teljesíti.

Ezen jogban illetőleg kedvezményben részesül azon kiskoru is, ki heti befizetéseket saját vagyontól vagy szerzeményéből teljesíti; oly megszorítással mégis, hogy az érdeklét $\frac{1}{2}$ rész kiadása csak nagykoru kezesse által kiállítandó egyetemleges kötelezettségű kötvényre történhetik.

Ezen összegben tul kölcsön jótállás és fekvőbirtok általi biztosíték mellett adatik, és pedig kezességeknél a kezes, ha nem tagja az egyletnek, csak úgy fogadtatik el, ha fekvő birtokban kellő és alább leirt törvényszerű biztosítékot nyújt.

Ha a kezes egyleti tag, a fekvőbirtok általi biztosíték nélkül is a részlete után már befizetett $\frac{1}{2}$ rész erejéig kezesül elfogadtatik, ha heti befizetéseinek elmulasztása miatt ellene aggály nem forog fenn.

Iugatlan birtokra kért kölcsönökénél köteles a kölcsönkérő tulajdon jogát telekkönyvi kivonattal és az értéket becsüléssel kimutatni. Ezen igazgatóság által megbírálandó igazolások mellett, is földbirtoknál csak a valódi $\frac{1}{2}$ részéig, épületeknél pedig feléig terjedő kölcsön adathatik.

E mellett a kölcsönkérő köteles az épületeket tűzkár ellen valamely biztosító társulatnál biztosítani és a biztosítást folyton kimutatni, ki nem mutatás esetében a tőke járulékaival együtt azonnal felmondottnak tekintetik.

(Folytatása következik.)

nem mondja csak egyszerűen: „néni” és „hugom”, mert különben nagyon megharagszom a bizalmatlanságot! Az az én feleségem olyan jó asszony s az az én drága, kedves, szép leányom olyan jó leány, hogy ha ezt a nagy titulázást meghallanák mindakettő tisztént elájulna! Öcsémnek nem távolodni, hanem folyton közeledni kell hozzánk, közeledni, közeledni a mennyire éppen csak lehet!

— Hm! Már ez mégis csak csudálatos! Mennyire másképp beszél ez a kapudi pap velem most, mint hajdan! — mondá magában a fiatal pap. — Figyeljünk csak! Vajjon mi sül ki az én bátyám szeretetreméltóságából?

— Tanító uram! — folytatta tovább beszédét a vén pap. — Kegyelmed jó lenne, ha utánna nézne, hogy mit csinál az a kocsis? Ezzel-e a lovak? Maga pedig kedves öcsém! — mondá a fiatal paphoz fordulva — huzza közelebb hozzám a székét s hallgassa nagy figyelemmel, a mit most mondanó vagyok. Közbe ne szóljon, mert nem szeretem ha félbeszakítanak!

— Jól van édes bátyám! Csupa fül leszek! — felelé az ifju pap.

— Hát édes öcsém, mióta eljött a mi egyszerű falunkból: sokszor... igen sokszor gondoltunk öcsémre! Drága, kedves, szép leányom annyira vigasztalhatatlan volt, hogy kétszer is öcsém után akart futni a kollégiumba. Mit? mondék neki, te a kollégiumba akarsz menni? Azt a bolondságot ne tedd, mert ott sok a diák s az mindegyik akasztóán termett! Még magát se vettem ki ezek közül s ezért bocsánatot kell, hogy kérjek kedves öcsémtől. Ezt így aztán végre lecsendesítettem! Feleségem az az áldott jó asszony pedig, közbe-közbe sokszor akart küldeni öcsémnek egy-egy pár falusi ka-

lácsot, vagy jó fehér kenyeret s mellette egy-egy szál füstölt kolbászt, vagy páczolt disznósodart, de higye el, sohase kaptunk alkalmatosságot, pedig minden szerdán végig jártam a falut, ha valaki menne Vásárhelyre! — Aztán tudja, magam is nagyon megbántam, hogy akkor öcsémnek nem a legkíméletesebb szavakkal bocsátottam el magamtól! De mondja csak, nem annak köszönheti-e egyedül, hogy most éppen olyan valószínűszen felszentelt lelkipásztor mint magam is vagyok? — Tudja kedves öcsém, ugy vártuk minden héten, de mit mondok? — mindennap, mint az apostolok a szentleket. De az öcsém mégsem jött, elfeledte megkoresni régi jókaróit és barátait! Végre aztán a kedves feleségem azt mondta, hogy nekem lenne illendő először látogatást tennem s a mi szegény házuhoz meghívnom. En tehát most éppen azért jöttem! Ha ugy tetszik, mehetünk akár ebb' a pillanatba', lovaim ugy se nagyon elfáradtak. Aztán tudja, az én drága, kedves, szép leányom puha vetettággal vár öcsémre! Feleségem meg jó vacsorát készít s mi majd szép lassacskán bor mellett elbeszéljük a többit...

— Mit a többit? — kérdé a fiatal pap visszahökkenve az öreg bátya mézes szavaitól.

— Csak bátorság! Csak bátorság! Nem kell félni! Hát azt, édes jó öcsém, — folytatá tovább lelkes és bátorító hangon az öreg — hogy van nekem két lovam, négy darab szép ökröm, hat fejstehenem, 10 darab aprómarhám, huszonöt hold első osztályu fekvőségem és egy drága, kedves, szép leányom s azt én igaz lélekkel, jó lelkiismerettel egyszerre mind-mind öcsémnek adom!

— Nekem-e, bátyám? Nekem-e? — hangsúlyozta e szavakat a fiatal pap. — De már most nekem nem kell!... De már most nekem nem kell!... — s — r.

VEGYES HIREK.

— Tisztelettel felkérjük mindazokat, kik a folyó évről, valamint a múlt évről is előfizetési díjaikkal hátralékban vannak, hogy azokat mihamarább kiegyenlíteni sziveskedjenek.

— **Ipolyi Arnold**, nagyváradi püspök, e hó 2-án dolgozó szabájában halva találtatott. A nagymiveltségű s buzgó hazafias irányu kath. főpap csak imént foglalta el a nagyváradi püspöki széket s már ott kelle hagynia tevékenységének ez új színhelyét, hol a hazai tudomány s köznevelődés érdekében annyit tehetett s bizonyosan, tett volna is. Számos tudományos művei közt legjelentősebb, mert uttörő munka a magyar Mythológia című műve. Már nagy halmaz adatot gyűjtött Magyarország művelődés történetének megírásához s gazdag gyűjteményében, igen érdekesek azon himzések és szövegek, melyek a magyar jellegű motívumok felhasználásával készültek s melyek ily gazdagságban sehol fel nem találhatók. Erdemeinek megfelelő fényes temetésén Haynald kálocai érsek végezte az egyházi teendőket. Áldás legyen emlékeztető!

— **Alsófehérmegye közigazgatási bizottságának decz. havi üléséből.** Az alvinezi védművek a kitűzött időre be nem fizetve, a köznevelési miniszter a további építést megszüntette s a mostani — már második — vállalkozótól a munkát elvételre rendelte. A megyei erdőfelügyelő engedélyt kaptak, hogy a jövő évben is hat havi tartamra 1—1 segédet vehessenek fel 40 kr napi díj mellett, hogy a felmérési s tervkészítési munkák nagyobb gyorsasággal folyhassanak. — Wokral Vilmos püspökségi erdőfelügyelő eskütelését a közgazdasági miniszter megsemmisítette s tőle az esküvel visszavételre rendelte. A nagyenyedi polgári iskola részére a vallás és közoktatási miniszter végre kiutalta a 2700 frt államsegélyt. Schopf Mihály és Boér Miklós iskolalátogató Enak ajánlatnak fel. Az adófizetés kedvező volt, 119 ezer frt adó jött be, néhány ezer forinttal több, mint múlt évi decz. hónapban. A közegészségi viszonyok kedvezőtlenebbek, mint októberben. Abrudbányán és Vizaknán vereshimlő lépett fel s a megye több községében a ronesoló toroklob pusztított, így Belden, Felgyógyon, Tarturián, Pokloston, Kutyalván és Vingárdon.

— **Fillérestély.** A folyó évi decz. 4-én rendezett „fillérestély” igen szép számú intelligens közönség jelenlétében tartott meg. — A program egyes darabjai a „Magyar Rhapsodia” Liszt Ferencztől, Vincze Dániel urhölgy művészi játékaival előadva viharos tetszésre ragadta a nagy közönséget. A Makkai Margit k. a. kedves szavallata szintén megragadta a hallgató közönség leköltött figyelmét, mely e szabatos és korrekt szavallatot zajos éljenzéssel tüntette ki. A „La traviata” nagyszabású darab előadásában kitűnt Györfi Anna k. a. kellemes és szabatos zongorajátéka. Meglepő volt Bartha Albert „Gedővár asszonya” cz. költemény szavallata. — Emelkedett része volt e programnak „Ernani”, melyet Weirich Frigyes és Grün József urak elismert szép hegedűjátékaikkal adtak elő. Végül bezárta e programot egy nagy szabású ünnepi induló, melyet hat kézzel Czirner Laura, Papp Lenke és Vincze Dániel urhölgy adtak elő. Szép és fölséges volt látni a művésznőt kedves tanítványai mellett, kik e nagyszabású darabot nagy gyakorlottsággal és ügyességgel adták elő s meg volt méltó jutalmuk, mert nagy tetszést arattak. Ezt követte egy kedélyes táncmulatság, mely 1 óráig tartott.

— **A szegény iskolás gyermekeket fölruházó bizottság** 1886. december 17-én gyermek színjátékkal bővített változatos programmu táncszal egybekötött fillérestélyt rendez, melyre Nagyenyed város nemeslelkű lakói azon értesítéssel hívatnak meg, hogy legyenek szivesek e szent ügyet annyival inkább támogatni, mert a segélyező tanulók száma a százon jóval felülemelkedik, az ezek számára szükséges ruhadarabok értéke pedig begyűlt filléreink összegét jóval felül haladja és így még tömeges támogatásra van szükségünk a végett, hogy az összes jelentkezett szegény tanulókat mind kielégíthessük. Itt igazán alkalmazható azon mondás, hogy ki gyorsan ad, kétszer ad. Nagy Mózes, titkár.

— **Kinevezés.** A nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter ur Karácsonyi János börtönőrmestert, a nagyenyedi m. kir. országos fegyintézetben őrparancsnokká nevezte ki.

— **Báthori István** erdélyi fejedelem és lengyel király halálának háromszázados évfordulója alkalmából, a nagy fejedelem és halhatatlan király lelki üdvéért folyó hó 11-én délelőtt 9 órakor, a róm. kath. plébánia templomában teljes solennitással „requiem libera” tartatott.

— **Dr. Genersich Antal** a kolozsvári egyetem hirneves tanárát s a körünkben is ismerős kitűnő gyakorló orvost súlyos csapás érte. A ronesoló toroklob, a mostani nemzedék valódi átka, pár napi szenvedés után elragadta egyik kedves leányát a 13 éves Leontint. Megilletődéssel s meleg részvétellel osztozunk a derék család lesulytó bánatában.

— **A vizaknai faszervezetű vasuti hidat,** melyen a Nagyszében kiskapusi utvonalon utazók mindannyiszor

szorongó érzéssel haladtak át, e hó 4-dikén kemény szerkezetű 80 méter hosszú vashíddal cserélték ki.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:
Dr. MAGYARI KÁROLY
SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Hirdetmény!

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki kökönséggel tudatni, hogy mint minden évben úgy az idén is karácsony és új évre alkalmas czikkek igen nagy választékban érkeztek, u. m. igen finom porzellán étkező theás és kávé készletek, faragott üvegkannák, tálak, tányérok és liquer-készletek, igen diszes finom virágtartók üvegrománéz és bronzba foglalva. — Dohányzó eszközök és bronzba foglalt, dohányzó asztalok, író-szerek faragott fa, öntött érc és bronzból, diszes albumok fa-, bőr- és prus táblával, író-mappák szép festett és alpaca tálcák diszes pénz, szivar és levél tárgyak. Tol- és zseb-kécek, illatszer- és ékszer-szekerények, levélnehezékek márvány és üvegből. Diszes makárteczkrok 1 frt 50 krtól 3 frtig. Óratartók bronz és fából. Végjegytartók üveg, emal és fából. Társas játékok dominó, sakk, várjáték lottó és tombolák; végül igen nagymennyiségű alkalmas gyerek játékok minden korbelinek, melyek átnézésére a nagyérdemű tisztelt közönséget szokott tisztelettel felkérem. — Továbbá a Bethlen-utczában 3 szoba, 1 konyha, padlás és fűszinnel kiadó, értekezhetni alólírtnál, kinek üzletébe 1 tanuló felvétetik.

Maradok szolgálatra mindig kész
Bisztritsány Lajos.

Szám 11.370—1886

Hirdetmény.

Az 1885-ik évi XXIII. t-cz. 189. §-a, valamint a földmivelés-, ipar-, kereskedelmi-, közmunka- és közlekedési miniszterek által 1885-ik évben 45.689. sz. alatt kiadott általános rendelet 87-ik §-a alapján hivatalosan felszólítom Alsófehérmegye területén fennálló víziművek és vízhasználati jogosítványok tulajdonosait, hogy 1887-dik év április 1-ig a jogosítványaikra vonatkozó engedélyt muttassák be, vagy írásban igazolják, hogy víziműveik 1866-ik év január hó 1-e óta háborítatlanul fennállanak a nélkül, hogy mások jogosult érdekeit sérténék és mint ilyenek az illetékes hatóságok által károsoknak találtattak volna, megjegyezve, hogy — miképp a bejelentések fenn idézett törvény 191. §-a értelmében bélyegmentesek.

Ezen bemutatási, illetve igazolási kötelezettség minden hatósági engedélyre szoruló vízimunkálat tulajdonosára kiterjed, tehát öntözési, lecsapolási, ármentesítési, ipari vállalatokra, malmokra,

továbbá nyilvános és magán vízvezetékre, nyilvános és magáncsatornákra, mesterséges víztartókra, védgátokra és zsilipekre egyaránt érvényes.

A kik jogosítványukat a fenn kitűzött határidőig igazolni nem tudják, vagy igazolás végett nem jelentkeznek azoknak víziművei a megnevezett törvény 191. §-a értelmében nem létezőknek jognak tekintetni s az ily víziművekre nézve a vízjogi törvény 161. és következő szakaszai, valamint a hivatkozott általános miniszteri szabályrendelet 3—32. §§-ai lesznek alkalmazandók.

Alsófehérmegye alispánjától.

Nagy-Enyeden, 1886. évi deczemb. hó 4.

Csató János,
kir. tanácsos alispán.

Özv. Szörtsey Gergelyné
tövisutczai háza örök áron
eladó!

Számos bizonyítvány a legelső orvosi tekintélyektől. Érdem-érmek különböző kiállításokról.

Harminez éven át jónak bizonyult
Osztrák esasz. kir. szabadalmazott legelső amerikai és angol szabadalommal ellátott

ANATHERIN FOG- ÉS SZAJVIZ

Dr. POPP J. G.-lől es. kir. udv. fogorvos

— BECS, I. Bornegasse 2. —
Gyökerező gyógyszer mindennemű fogfájás ellen, mint szintén a szájrég és a foghús mindennemű betegsége ellen. Megkönnyebbíti a gyermekek fogzását s nélkülözhetlen az ásványvízek használatánál. Jónak bizonyult öblögő víz az idült torokbajknál és a ronesoló toroklób. A legtöbb orvosi tekintélyek bizonyítványai elismerték ártalmatlan és mindenkinek ajánlható voltát s számos jóhírnévben álló orvos által rendeltetett is. 1 nagy palack 1 frt 40 kr, 1 közép 1 frt és kicsi 50 kr.

Dr. Popp esasz. kir. udvari fogorvos
fogpora, az Anatherin szájrég és fogfájás ellen való használat mellett a fogakat épen tartja s azokat vakító fehérré teszi. Ára 63 kr.

Anatherin fogpasta a fogak tisztítása és épentartására, a kellemetlen büz és a fogkö elhárítására. Ára üvegszelecekben 1 frt 22 kr.

Popp illatos fogpasta. Rövid használat után vakító fehér fogak. A fogak (természetes és műfogak) ápolására és a fogfájás megszüntetésére, ábra 35 kr.

Fog-ólom igen gyakorlati s a legbiztosabb szer lyukas fogaknak ömlesztésére. Ára dobozonként 1 frt.

Popp-féle illatos orvosi növényzappan. A szám, kúteg, szepő, pörsevés, börtök és pattanások, a fej és szakállkorpa és kozs s általában mindennemű bőrbetegség és tisztáltság gyors és biztos meggyógyítása. Egy darab ára 30 kr.

A hamisított Anatherin szájrég — a vegyelemzés kimutatása szerint — az egészségre nézve ártalmas keverékekből van készítve, miért is annak vételétől óvakodjunk. — A t. cz. közönség kéri, határozottan POPP es. kir. udvari fogorvos-féle készítményt kéri s csakis az olyant fogadni el, mely az én védjeggyel van ellátva. Bécsben, Budapesten és Innsbruckban legutóbb is több utazó és elarusító igen érzékeny pénzbírságra lett a törvény által elítélve.

Kapható: Nagyenyeden Varró P. gyógy., Kovács J. gyógy. Marosújvárt Érsekújváry S. gyógy. Torozkón Veress St. gyógy. Tövisen Sáfarkovics H. gyógy. Verespatakon Moldován L. gyógy. Abrudbányán Rometel J. gyógy. Gyéresen dr. Tomcsik J. gyógy. Felvinczen Kosa St. gyógy. Tordán Trajanovits G. gyógy., Vlits S. gyógy., Wolf és fia G. gyógy. Feketehalom Rómer A. gyógy. Balázsfalván Schiessl K. gyógy. Zalathán Nagy K. gyógy. Radnót Seney K. gyógy. Zarándok.

Huzás már Karácsonkor!

Kincsem 1 Sorsjegy 11 csak 10

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-együt sorsjegy-irodája: Budapest, váci-utca 6. sz.

Huzás már Karácsonkor!

Huzás már Karácsonkor!

Kincsem sorsjegyek kaphatók Wokál János könyvkereskedésében Nagyenyeden. 10—

Ny. Wokál János gyorsajtóján Nagyenyeden.

Szerk
Na
A KIAL
lap sz
közlem
Ki
Wokál J
az első
bérmé
Kézirat

a „

Vissza

szerep

talán nem

fehérmegye

írója; közé

nek egysz

Távol

anyagi jut

egyszerűen

legjobb hi

tünk e tén

A n.

munkatárs

arra, hogy

kérelemm

miszerint

is oly hel

mind telje

melyeket

A m

házi és is

a köz- és

annyi tért

irodalom,

eredeti cz

egybehas

kat némil

Nagy

Szilágy

A

egész

félév

negy

Tiszt

Gásp

— Irta és a

Szive

retet által

megillető

hogy ünne

sának tiszt

dozá, az it

keresztül;

akkor meg

gálta a ma

is munkás

velés szen

közgyűlés

megünnep

sugallatára

meghozza

tisztessége

Az

csillóság

észobrot ál

költőt, ha

érdemeir

vel: nem

szoruja az

szellemi